

De pastorietaan van dominee Johannes Fenacoliu in 't Woudt

Op 16 december van het jaar 1601 werd Johannes Fenacoliu dominee van de kerk van 't Woudt. Hij heette eigenlijk Vennecool, maar hij heeft zijn naam veranderd in het Latijns klinkende Fenacoliu. Het was een knappe man. Hij vertaalde boeken van Romeinse schrijvers in het Nederlands. Eén zo'n schrijver was veldheer Julius Caesar. In 1608 werd Fenacoliu predikant in Maaslandsluis, dat toen nog bij het dorp Maasland hoorde. De dominee heeft ervoor gezorgd dat deze plaats zelfstandig werd. Zo ontstond in 1614 Maas-sluis. Hij heeft zich ook ingezet voor de bouw van de Grote Kerk in deze plaats. Johannes Fenacoliu stierf op 13 mei 1645. In Maas-sluis eren ze hem met een gedenksteen en een straatnaam.

Uit zijn Woudtse periode is een heel bijzonder handschrift van Fenacoliu bewaard gebleven. Toen hij in 1601 in het kerkdorp aankwam, vond hij rond zijn pastorie een met puin overdekte wildernis. Op eigen kosten heeft de dominee de gehele pastorietaan opgeknapt.

In het kerkenraadsboek schreef hij op wat hij allemaal gedaan heeft. Zijn aantekeningen laten zien wat er in zijn tuin groeide en bloeide.

Zo plantte Fenacoliu een aalbessenheining, een aantal kersbomen, appelbomen, perenbomen en pruimen-boompjes. Bij een vijver kwam een bleekveld. Dat is een grasveld waarop het wasgoed te drogen werd gelegd.

In de tuin legde de dominee een aantal paden aan.

Er kwamen rozenbomen, een kruisdoornheining van veertig struiken en ook enkele wijngaarden. Met wijngaarden werden druivenranken bedoeld. Voor het huis legde hij een bloementuin aan met bloembollen en kleine boompjes.

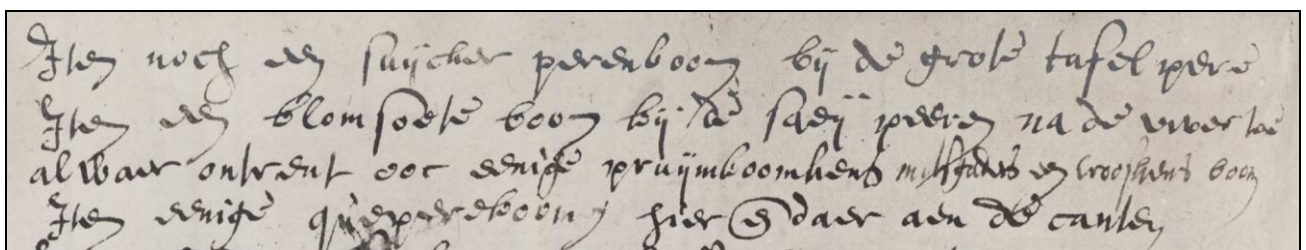
Bij de tuinschuur bouwde hij drie duivenkassen, waarin zijn vader duiven hield. Ook Jan Corneliszoon, een zoon van Trijn Pieters uit 't Woudt, mocht hier een aantal duiven houden.

In de tuin van Johannes Fenacolius groeiden maar liefst negen perensoorten en tien appelsoorten. Elke soort heeft een eigen oogsttijd. Dit betekende dat de dominee van de zomer tot het najaar vers fruit uit zijn tuin had. Hieronder vind je de namen van de peren- en appelsoorten, zoals Fenacolius ze heeft opgeschreven. Veel soorten bestaan nog steeds, maar worden soms iets anders geschreven. Je vindt hieronder de namen van een aantal vruchtbomen, zoals de dominee ze opschreef, met erachter de tegenwoordige naam.

<u>Schrijfwijze Fenacolius</u>	<u>Schrijfwijze nu</u>
<i>suijckerperenboom</i>	<i>suikerpereboom</i>
<i>quepereboom</i>	<i>kweepereboom</i>
<i>keijserinnepeerboom</i>	<i>keizerinnepereboom</i>
<i>wingaertappelboom</i>	<i>wijngaardappelboom</i>
<i>goutappelboom</i>	<i>goudappelboom</i>
<i>somerappelversaboom</i>	<i>zomerappelboom</i>

Hieronder staan enkele regels van het handschrift van Johannes Fenacolius en de vertaling:

- Item noch een suijcker perenboom bij de grote tafelpere.*
- Item een blomsoete boom bij de saej peeren na de viver (vijver) toe,*
- alwaer ontrent ooc eenige pruijmbloomkens mistgaders een crooskens (pruimen)boom.*
- Item eenige quepereboomen hier ende daer aen de canten.*